

2017-03-01 01:01 CET

Slovakien: Systematisk diskriminering av romska barn

Romska barn diskrimineras i grundskolan i Slovakien genom att de systematiskt segregeras från ickeromska barn. Det är ett allvarligt hinder för deras rätt till utbildning, och kan resultera i ett liv i fattigdom och utanförskap, säger Amnesty International och European Roma Rights Centre (ERRC) i en ny rapport som publiceras idag. [A Lesson in Discrimination: Segregation of Romani children in Primary Education in Slovakia](#), visar att trots vissa reformer, samt hot om böter från EU för att landet bryter mot EU:s lagstiftning, har det gjorts lite för att stoppa den rutin som finns i landet där romska barn placeras i separata klassrum eller skolor. Romska barn bedöms också rutinmässigt ha "lättare psykiska funktionshinder" - och placeras sedan

i särskolor där kvalitén på utbildningen är låg.

- Systematisk diskriminering mot romer inom skolväsendet finns i hela Europa, och bygger på djupt rotade fördomar, okunskap och ovilja att på allvar ge romer en chans att leva sina liv på samma villkor som andra. Nu måste den här onda cirkeln brytas, i Slovakien och i andra europeiska länder, säger Johanna Westeson, sakkunnig i diskrimineringsfrågor på Amnesty International svenska sektionen.

Rapporten, som fokuserar på fyra orter i östra Slovakien, visar att romska barn placeras i segregerade skolor eller klasser med enbart andra romer, eller i särskolor och klasser för barn med funktionshinder med reducerade läroplaner som leder till begränsade karriärmöjligheter. En annan bidragande faktor till segregationen är att icke-romska föräldrar byter skolor för sina barn om de upplever att det är "alltför många romska elever" i skolan. Slovakiska myndigheter har inga planer eller strategier på plats för att ta itu med detta problem, också känt som "white flight".

Segregationen börjar ofta före grundskolan, då romska barn rutinmässigt bedöms inte vara redo för skolstart och placeras i förberedande klasser istället.

Dålig kvalitet på utbildningen

Den utbildning som romska elever får i särskolor och i segregerade klasser är av så dålig kvalitet att majoriteten av eleverna inte fortsätter sin skolgång efter 16 års ålder. Det lilla antal som gör det har få val förutom yrkesskolor, vilket minskar deras möjligheter att hitta arbete i framtiden. På en av de orter som undersöktes visade det sig att romska pojkar, som var inskrivna vid en privat yrkesskola som drivs av en närliggande företag, tillbringade den största delen av tiden med att sätta ihop eluttag som företaget sedan säljer. Flickor i skolor erbjuds "Practical Woman" (Praktická Zena)-lektioner, en del av ett rikstäckande program där romska flickor undervisas i att bli "goda hemmafruar" med lektioner i matlagning och hemhushåll.

Djupt rotade fördomar och låga förväntningar på romska barn inom lärarkåren blir ytterligare hinder för deras utbildningsmöjligheter. En lärare kallade skolan hon jobbade i för "en djurpark". En annan sa att romska elever "förökar sig med varandra. Incest händer väldigt ofta" innan hon beskrev sina elevers "orealistiska drömmar" - "Alla vill bli lärare eller läkare... Det är en

enorm skillnad mellan vad de vill bli och var de faktiskt hamnar så småningom. Dock är de äldre, speciellt pojkar, mer realistiska och blir till exempel murare” .

Feldiagnos

Rapporten konstaterar ett djupt oroande mönster av kulturella fördomar bland dem som ansvarar för att placera barn på särskolor vilket resulterar i felaktiga diagnoser för mängder romska barn. På en av de orter som granskades hade omkring en tredjedel av de romska barnen fått diagnosen “mild psykisk funktionsnedsättning”. En romsk mamma beskrev chocken när hennes son, som hade bedömts av en psykolog att vara “mycket intelligent”, placerades i en särskola utan vidare motivering. Föräldrar beskrev hur barn i specialskolor ofta inte tillåts ta med sig läroböcker hem, och hur de sällan får läxor.

EU-kommissionen måste agera

Amnesty International och ERRC uppmanar nu EU-kommissionen att sätta press på Slovakien så att EU-rättens förbud mot rasdiskriminering får genomslag i landets skolor. Kommissionen inledde 2015 ett så kallat överträdelseförfarande för att förmå Slovakien att ta krafttag mot diskrimineringen av romska barn i skolan, men läget i landet har snarare förvärrats sedan dess. Nu bör kommissionen utfärda ett “motiverat yttrande” mot Slovakien, vilket är det sista steget innan saken tas till EU-domstolen.

- EU måste agera nu med alla de medel som står unionen till buds. Diskrimineringen och marginaliseringen av romska barn måste äntligen få ett slut, en gång för alla, säger Johanna Westeson.

Amnesty International har avslöjat, dokumenterat och protesterat mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna sedan 1961. Våra brev tänder ljus av hopp för de orättvist fängslade. Våra påtryckningar och protester sätter press på skyldiga makthavare. Och det ger resultat.

Läs mer om vårt globala arbete på www.amnesty.org, där hittar du också alla de nyheter, urgent actions och rapporter vi publicerar.